

ארבע-עשרה שנים נמשך מאבקה של יפה סימון בבתי-הדין הרבניים, כדי לזכות בגט מבעלה הרודן, לו הושאה בלבנון כשהיתה ילדה בת שלוש-עשרה

שוב לבית-הדין הרבני האזרחי, אלא שהפעם היה זה בית הדין בחיפה. היה זה גם מזלם הידול של יפה.

בית-הדין הרבני בחיפה קיבל בשנים האחרונות צביון מיוחד. שורה של פסקי-דין, המעידים על אומץ-לבם של הדיינים ועל גישתם האנושית, ניתנה במשך שנים אלה. פסקי-דין במשפט-הגירושין לגבי משפחת סימון עשוי היה להיות אחד מפסקי-דין אלה.

במרס אשתקד פסק אב בית-הדין, הרב יעקב רוזנטל, הישב עם הדיינים ברוך רקובר ועזרא הדיה, לכפות על הבעל הקשיש לתת גט לאשתו הצעירה. "לפי דעת הרבה פוסקים, מספיקה טענת חוסר כוח-גברא בלבד כדי לכוף את הבעל לגט, ואין צורך בטענה נוספת מצד האשה שהיא רוצה בכלל שתוכל להיבנות ממנו ויהיה לה על מי להיטען", קבעו הדיינים במסקנותיהם. "אשה שכאסה בבעלה, פסק הרמב"ם שכופין אותה לגרשה, לפי שאינה כשבויה שתיעצל לשנוא לה."

בנייהואי לא נכנע גם אחרי פסקי-דין זה. הוא חזר לאימתו: "רק הקבר ישחרר את האשה מהגבר", והיש צירעור נוסף לבית-הדין הירושלמי. הפעם עמדו הרבנים הירושלמיים על דעתם של הדיינים החיפאיים. העירעור נדחה.

***

"רוצה אני"

אתה הרגע התחיל הרב יעקב רוזנטל לפעול במלוא המרץ. הוא פנה למשטרת-ישראל בדרישה לעצור את הבעל הסרבן. למוסר המסורתי של בנייהואי היה כוח עצום. הוא ישב בבית-הסוהר במשך חצי-שנה, עד שהסכים להגיד את המילים הדרושות: "רוצה אני".

השבוע הובא האיש הזקן ממקום מעצרו לבית-הדין הרבני. עוד ברגע האחרון ניסה בנייהואי לצאת מהפרשה

שלו, את האורחים שבאו לבקר אותו והסתכלו עלי בעל חיית-בית, וקודם-כל שנאתי את בעלי. כך היה מהלילה הראשון, ואחר-כך לילה אחרי לילה."

אך החיים נמשכו, והכל הכתור לפי השיגרה המקובלת. כשהיתה יפה בת 15 נולד לה בן. שנתיים לאחר-מכן נולדה לה בת. היא התרגלה לאיש המבוגר, התחילה להרגיש את עצמה כאשתו. בחוואי היה הכל מסתדר לפי אותה השיגרה עד היום, לולא חלו שינויים מהפכניים בחיי משפחת סימון ובחיי כל הקהילה היהודית בבירות.

הזעזוע בא עם קום מדינת-ישראל. בשנת 1949 עלו בנייהואי, אשתו ושני ילדיה לישראל השכנה.

***

"אני רוצה להיות אשה!"

בבתי-הדין נהרס כל הבסיס הכלכלי של חייה-משך פחה המסורתיים. תחת הבית רחבי-הימים, שהכל היה בו" בא צריף קטן בטבריה. בנייהואי חזר מלהיות בעל נכסים עשיר, הפך לזקן מחוסר-עבודה, מיקרה סוציאלי הרשום בפניסקי לישיבת-הסעד של העיר. יפה, או כבר אשה צעירה בת 18, יצאה מהבית כדי לפרנס את ילדיה ובעלה.

בתחילה נמשכו החיים המשפחתיים איכשהו. בנייהואי בילה את רוב זמנו בבתי-הקפה של טבריה, יפה עבדה כעוזרת-בית, טיפלה במשקה הדל, ובלילות המשיכה להיות אשה נאמנה לבעלה.

שנתיים אחרי בואם ארצה נולד לזוג בן נוסף. אך כעבור זמן-מה החלו המריבות בצריף הטברייני. יפה היתה עייפה, בנייהואי היה עריץ ונהג בבית כאילו הוא נשאר מכובד הקהילה הביירותית. מדי יום ראתה יפה את בנות-גילה מטיילות בחברת גברים צעירים ברחובות טבריה, מבקרות בבתי-קולנוע, מתנשקות עם בחירי-ליבן. כל זה נמנע ממנה.

לפני 14 שנה עזבה האשה הצעירה את הגבר הזקן, לקחה את ילדיה ועברה לגור בתל-אביב. בעת ובעונה אחת הגישה תביעת-גירושין לבית-הדין הרבני בטבריה. "לא הייתי יכולה לסבול שהאנשים חושבים את בעלי לסבני", הסבירה בבית-הדין. "אחרי הילד האחרון הוא לא היה מסוגל עוד לחיות איתי כמו עם אשה. אני רוצה להיות אשה כמו כל אשה אחרת בארץ."

המשפט נמשך שנים. לכל ישיבה בבית-הדין באו לא

המשוחררת

יפה סימון קיבלה השבוע את הגט מבעלה הזקן ממנה ב-40 שנה. הכל נגמר וחלל הסתדר, אומרת האשה. "אני חופשית". יפה השתחררה מבעלה, לו נמכרה כיתומה ענייה בת 13. היום היא אשה בת 35, הנראית מובגרת מגילה.

אשה בת 35 שישיבה השבוע בדירתה הקטנה בשכונת-התקווה, נראתה מבוגרת בהרבה מגילה האמיתית. למרות מאמציה של האשה להסתיר את העבר מתחת לאפור וצביעות-השיער, השאירו שנים של עבודת-פרך ואכזבות מרות את סימניהם בפניה, הוסיפו לגילה עשר שנים לפחות.

הילדה בת ה-13, שעמדה לפני 22 שנה מתחת לחופה כרבנות של ביירות, נראתה או צעירה בהרבה מגילה האמיתית. למרות הלוש החגיגי של הכלה, היו פניה ילדותיים, ועיניה הפקוחות לרחצה הביעו פחד כשנפגשו בינינו הבעורות של האיש המבוגר, שעמד לידה מתחת לחופה.

האשה העייפה בת ה-35 משכונת-התקווה והילדה הנפחדת בת ה-13 ממירות הן אותה האשה — יפה סימון, שרק השבוע הצליחה להשתחרר מהכלבים הכבדים. בין שני התאריכים האלה נמשכה ההיסטוריה של אשה מורחית.

רק הקבר ישחרר מגבר

רק בנייהואי, אלא המולות שלמות של שני הצדדים. כמעט כל דיון היה מלאה כתיבת-ידיים ובהתערבות המשטרה המקומית. הבעל סירב להסכים לגט בכל צורה שהיא. הוא היה מוסרי ומלא כבוד עצמי. האשה שייכת לגבר, ומוכי רחה לעשות מה שהוא רוצה, ולא מה שקופץ לה לראש.

"רק הקבר ישחרר את האשה מהגבר", חזר בכל דיון על אימתו האהובה.

בינתיים פגשה יפה בגבר אחר. הם התגררו יחד, חיכו לרגע בו תשתחרר יפה מכבליה, כדי להתחתן. בנייהואי שמרו רק על כלל אחד: שלא ייחלדו להם ילדים. יפה ידעה, שלפי דין-התורה יהיו ילדיה אלה ממורים לעולם.

לתיק ההולך וגדל בבית-הדין הרבני ניספו פרטים נוספים: העדות על בגידת האשה, שהביאו עליה העדים של הי אשה עצמה.

***

"אשה שמאסה בבעלה..."

עשר שנים אחרי התחלת הדיונים הממושכים פסק בית-הדין הרבני בטבריה את הדיון. רבני טבריה לא העזו להחליט על גט-כפיה. הם העדיפו פשרה: על כך יוחאי לשלם מזונות לאשתו.

אך גם פסקי-דין זה לא האריך ימים. הבעל הגיש עירעור לבית-הדין לעירעורים בירושלים, והעירעור נתקבל. הוא שוחרר מתשלום מזונות. הרבנים הירושלמיים החליטו ש"האשה היא האשמה בפירוק המשפחה, שהיא בוגדת בבעלה, ועל כן אין לבעל כל התחייבויות כלפיה". אחרי פסקי-דין זה נשארה הפרשה פתוחה. הדיונים חזרו

לא רק של אשה אחת, אלא של דור שלם, של המהפכה שעברה עליהם של הריסת המושבים המקובלים והמיסגרת של החיים היום-יומיים.

***

מזדה של יפה

כשהחליטו בנייהואי סימון לשאת את יפה הענייה, נחשבה החלטתו בין מכריו בקהילה היהודית של ביירות כעשיית מצוה גדולה ומעשה של טוב-לב. בנייהואי היה איש אמיד, בעל נכסים בלבנון ואחד מנכבדי הקהילה. לעומת זאת היתה יפה יתומה מגיל רך, ובכל שנות ילדותה גולה בבתיהם של קרוביה הרחוקים, שגם הם לא עשירים במיוחד.

יפה שילמה עבור לחמה בעבודת-בית ובטיפול בילדים הקטנים של קרוביה, אך גם עבודתה הקשה לא הצדיקה את העומס הנוסף על התקציב הדל של המשפחה בעיני בנייהואי. על יפה היה לצאת לחיים עצמאיים.

כמוצא האידיאלי נחשב השידוך בינה לבין איש עשיר, ויהיה אף מבוגר ממנה בהרבה. מוצא אידיאלי זה בא בדמותו של בנייהואי סימון, האיש המבוגר מיפה ב-40 שנה בערך.

"היתה זאת חתונה שכל ביירות דיברה עליה", סיפר השבוע בנייהואי. "השתתפו בה 500 איש. שתינו ואכלנו שלושה ימים ושלושה לילות. ואחר-כך לקחתי אותה לבית. זה היה הבית הראשון שהיה לה. לבית הגדול שהיה בו הכל. נתתי לה את האושר".

אך לא כך חשבה או יפה הצעירה. "אני פחדתי ממנה, פחדתי מהאורחים שבאו לחתונה ומחרב שערך את הקידור שין", סיפרה השבוע. "הייתי שונאת את הבית הגדול

המשחרר

הרב יעקב רוזנטל. "יש טוענים שהחוקים הדתיים אינם מתאימים לזמננו", אומר הרב. "בחוקי-התורה יש לחפש, ואפשר בהם למצוא מוצא לכל מצב אנושי". הרב לא הוסיף שזה תלוי אך ורק באותם המחפשים בחוקים, והמתאימים אותם לימינו.

ברוח כלשהו. הוא הצהיר באוזני הרבנים שאשתו הסכימה לשלם לו עבור שתי המילים האלה 5000 לירות. האשה הכחישה בתוקף.

"אדוני, עליך להחליט סופית: או שאתה נותן את הגט, או שאתה תחזור למקום ממנו באת", אמר בכיבוד-ראש הרב רוזנטל לבעל ההססן.

האיום היה גלוי למדי. שני השוטרים, שהביאו אותו ממקום מעצרו, עוד עמדו במסדרון בית-הדין. יפה סימון שמעה את המילים "רוצה אני", להן חיכתה 14 שנה.

כשהגישה יפה את תביעת-הגירושין, היתה גערה בת 21. היא קיבלה את הגט כאשר מבוגרת בת 35.